

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	перший (освітньо-науковий)
Кафедра	Графіки, ТiМ, РЕТМ, живопису, монументального живопису	Рік навчання	2
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	В1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво В2 Дизайн В4 Образотворче мистецтво та реставрація	Семестри	3

ФІЛОСОФІЯ

Семестр 3 (осінь 2025)
1 вересня — 09 грудня

Викладач	Штан Геннадій Валерійович, PhD (канд. іст. наук)
E-mail	shtaing.gennady@ksada.org
Заняття:	Згідно розкладу
Консультації	Згідно розкладу
Адреса	к. 207, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	050 278-72-99

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Офіційним каналом комунікації з викладачем під час воєнного стану є онлайн-заняття, месенджери (Телеграм, Viber), електронна пошта та телефон і тільки у робочі дні.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має обов'язкові передумови для вивчення: шкільний курс «Всесвітня історія». Наявність мінімальних навичок користування комп'ютером із операційною системою Windows версії не нижче Windows 7, Microsoft Office 2007 або вище, браузером.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Артеменко А.П., Артеменко Я.І. Практикум з філософії. Х.:ХНУВС, 2010.
2. Петрушенко В. Л. Філософія: курс лекцій. Київ: Каравелла; Львів: Новий світ-2000, 2002. 539 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Посилання на конкретні джерела надаються на конкретних заняттях.

НЕОБХІДНЕОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютер або ноутбук (планшет, смартфон) із можливістю виходу в Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є створення загального гуманітарного фундаменту знань про людину, суспільство, світ. Завдання дисципліни полягають в ознайомленні студентів зі здобутками світової філософської думки та прищеплення основ філософської культури; розвитку методологічних навичок розв'язання дослідницьких проблем, критичного мислення та аргументації власної думки. Запропонований курс дозволяє набути необхідних знань щодо світоглядних уявлень, теоретичних положень, методологічних підходів, ідеологічних конструктів, притаманних парадигмам різних епох та культур, навчає орієнтуватися в динамічному світі сучасності.

Лекційний курс передбачає знайомство з основними поняттями, підходами та напрямками розвитку філософії в минулому і сучасності. Акцент робиться розумінні місця людини у світі, взаємодії людини та суспільства. Висвітлюється взаємозв'язок філософських концепцій із історичним розвитком людства, місце філософії в сучасному світі.

На практичних заняттях дискутуються концепції і підходи, представлені у лекційному курсі, а також випробовуються можливості застосування цих концепцій та підходів в пізнавальній та практичній діяльності.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності :здатність наукового аналізу сфери професійної діяльності з використанням теоретичних підходів та загальної методології філософії.

Мета дисципліни формується відповідно до навчальної програми. Завдання вивчення дисципліни конкретизуються відповідно до спеціальності і впливають з поставленої мети.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.\

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

Програмні результати навчання

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 14. Трактувати формотворчі засоби образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства, комплексно визначати їхню функціональну та естетичну специфіку у комунікативному просторі.

18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається професійним сприйняттям особливостей практики візуальних комунікацій.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 2-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторні лекційні та семінарські заняття та 60 годин — самостійні). Всього курс має 1 модуль та 7 тем.

Осінній семестр: 90 годин: 16 — лекції, 14 — семінарські заняття, 60 — самостійні.

Тема 1. Філософія, її смисл і призначення.

Тема 2. Філософія стародавнього Сходу

Тема 3. Зародження європейської філософії. Філософські системи Стародавньої Греції.

Тема 4. Середньовічна європейська філософія як тип нового світорозуміння.

Тема 5. Філософія епохи Відродження та Нового часу.

Тема 6. Німецька класична філософія.

Тема 7. Некласична філософія

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на завершення семінарських завдань та закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є іспит. Для успішного складання іспиту достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D		
60-63	E	Задовільно	
35-59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	незадовільно, з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

0-20		Критерії
A	90-100	Студент в повному обсязі опанував матеріал тем, продемонстрував вміння працювати із інформацією, мислить критично, ідентифікує, аналізує та інтерпретує засоби пропагандистського впливу.
B	82-89	Студент в цілому опанував матеріал тем, продемонстрував вміння працювати із інформацією, ідентифікує, аналізує та інтерпретує засоби пропагандистського впливу, але допускає фактичні помилки.
C	75-81	Студент в цілому опанував матеріал тем, продемонстрував вміння працювати із інформацією, але допускає фактичні помилки, не в повній мірі розуміє матеріал.
D	64-74	Студент опанував матеріал теми, але зробив значні помилки.
E	60-63	Студент опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, погано розуміє матеріал.
FX	35-59	Студент недостатньо опанував матеріал, зробив значні помилки, погано розуміє матеріал.
F	1-34	Студент не опанував матеріал, зробив багато принципіальних помилок.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з студентами.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на іспиті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні екзаменів тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю зафіксовані порушення академічної доброчесності, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — студент отримує оцінку «Незадовільно».

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Згідно розкладу	1	лекція	Філософія, її смисл і призначення	2		
Згідно розкладу	1	семінар	Філософія, її смисл і призначення в культурі	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	2	лекція	Філософія стародавнього Сходу	2		
Згідно розкладу	2	семінар	Філософія стародавнього Сходу	2		
Згідно розкладу	3	Лекція	Зародження європейської філософії. Філософські системи Стародавньої Греції	2		
Згідно розкладу	3	Семінар	Зародження європейської філософії. Філософські системи Стародавньої Греції	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	4	лекція	Середньовічна європейська філософія як тип нового світорозуміння	2		

Згідно розкладу	4	семінар	Середньовічна європейська філософія як тип нового світорозуміння	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	5	лекція	Філософія епохи Відродження та Нового часу	2		
Згідно розкладу	5	семінар	Філософія епохи Відродження та Нового часу	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	6	лекція	Німецька класична філософія	2		
17.11	6	Семінар	Німецька класична філософія	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	7	Лекція	Некласична філософія (науковий напрям)	2		
Згідно розкладу	7	семінар	Некласична філософія (науковий напрям)	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	
Згідно розкладу	7	лекція	Некласична філософія (політична філософія)	2	Доповідь (усно), за питаннями лекційного матеріалу	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–20
2	Поточний контроль	0–20
3	Поточний контроль	0–20
4	Поточний контроль	0–40

	Всього балів	100
--	--------------	-----

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
64-74	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно, з можливістю повторного складання	незадовільно, з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час семінарських занять.

Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Ємельяненко Г.Д., Абизова Л.В., Мозговий Л.І., Дубініна В.О. Філософія освіти і науки: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, аспірантів та викладачів

філософських дисциплін. Слов`янськ, 2019. 365 с.

2. Салій А.В., Зінченко Н.О., Біланов О.С. Історія філософії: навчальний посібник. Полтава: Дивосвіт, 2018. 192 с.

3. Салій А.В., Ющенко Ю.П., Кустарьова Л.П. Словник філософських та релігійних термінів. Полтава, ВДНЗУ «УМСА», 2014. 56 с.

4. Ющенко Ю.П. Основи філософських знань: навчальний посібник. Полтава: Дивосвіт, 2015, 252 с.

5. Петрушенко В.Л. Основи філософських знань: курс лекцій. Львів, 2013. 296 с.

6. Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій. Львів, 2016. 504 с.

7. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. Л.В. Губерського. Харків: Фоліо, 2013. 621 с.